

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2001. szeptember

BUZÁS ANDOR:

A HÉTKÖZNAPOK NAPLÓJÁBÓL

AZ IFJÚ PAP KÖSZÖNTÉSE

Ha valamilyen emberi tevékenységben, bármilyen munkában a lélek és a tudat otthonosan képes elhelyezkedni, azt nevezzük hivatásnak – ellentétben a világ olyan gyakori kényszerhelyzeteivel, amikor a munka beletörődő áldozattá terhesül s az elnevezései is szinte panasz- szavak: alkalmazotti lét, pusztá kenyérkereset, sőt gürcölés, robot...

De létezik a hivatásnak egy olyan neme, ahol még a szó etimológia pontossága is maradéktalanul teljesül, ez pedig alighanem minden létező munkakörök legnehezebbje: az Isten hívó szavát, és a világ dolgai abban a pillanatban mintegy varázsütésre átrendeződnek: kiderül róluk, hogy mindegyik egy futár, egy küldönc Őtőle, és már csak azt mondják lényegük szerint: Isten hívát általam, meg általam is, meg énáltalam is. Ekkor születik teljes erejében világra a hivatás. Az Isten – és emberszolgálaté, a papé: aki az emberekben is Istent szolgálja. a hivatás, ami úgy áldozat, hogy nem önfeladó, De éppen önkiteljesítő, sosem megalázkodó, de mindig alázatos, sosem lesüllyesztő, de mindig fölemelő, hiszen a világ oly gyakori süket csöndjében is, az olyan emberi tanácsstalanság bénaságban is, a társtalanságban is ezután már mindig az Isten keze nyúl az ember fáradó karja alá.

Kedves Gábor! Ha jól számolom, akkor a mai nap a világraszületésének 27. évfordulója, s a lélek újrászületésének: a vállalt hivatás Istentől való megszentelésének második napja, amikor szentmisét mutat be most a gyermekkor falujában a kővágószőlősi templomban. Gondolhatunk éppen arra is, hogy mi mind, szülőseik, akik itt vannak, és akik nincsenek itt, meg ez a templom, ahol hajdanán ministrált. Ez a táj, ezek a házak, meg a feledhetetlen volt lelkiatya és kedves barátom Csonka Ferenc ihlető élete és tisztasága: szóval mi együtt, élők és elmúltak a gyermekkor első hét esztendőjének szereplői mind valamiképp öntudatlan részesei voltunk Isten titkos tervének, mi részben valami futár – félék voltunk, akik nem tudtuk, hogy velünk is talán Ő üzent. Ő hívott egy fiatalembert, hogy mostantól szolgálatában álljon. Mondják sokan, hogy mostanában a legnehezebb a papok sorsa, feladata Magyarországon. Én, a laikus voltomban, erősen hiszem és tartom, hogy mindig, az egyház születésétől máig és a jövőben is egyformán nehéz volt és nehéz marad a pa-

pok dolga. Akár ateista ideológiák zászlói lobognak körülöttünk, akár szenteltvízben úszik az ország, mert egyformán nehéz, de mindig, muszáj felvenni a küzdelmet a nyílt Istennek feszülő éretlen emberi daccal, mint az ugyanannyira Istentől távoli kenetteljes demagóg ürességgel, képmutatással az Istent és a vallást is századrangú személyi és csoport – érdekek kiszolgálójaként kezelő társadalmi magatartással. Olykor a legnagyobb próbatételt talán nem is a szembeszegülő tudatlan viselkedés jelenti, hanem az üresség, hiszen aki dacosan ágál Isten ellen: valami módon mégis tudomásul veszi az ő létét. Ha negatívan is – de a közömbösség végképp kiveti Istent a lélekből, szerencsétlenné téve kisebb és nagyobb világunkat. A pap dolga nagyon nehéz, és éppen azért szép mert heroikus. Éppen azért reményteli és szent, mert kártyavár reményeink fölé ő segít kiterjeszteni a védőtetőt, Isten bizonyosságát. Ezért kérjük a mai szentmisén Őt, hogy ezt a bizonyosságot áarassa Gábor atya lelkébe napról – napra, percről – percre, lélegzetvételtől – lélegzetvételekre. Nekünk pedig a jövőben is legyen módunk arra, hogy könyörgéseinkbe olykor az ő imái is ötvöződjének – esetleg néha ebben a templomban is – hogy legyen értelme és jövője falunknak, magunknak, hogy szentelődjék meg még a robot is, hogy hivatássá nemesedjen a munkánk, hogy valamivel otthonosabb legyen a hívó embernek a világa!

/folytatás a 7.oldalon/

TERROR AMERIKÁBAN

A Zsongorkő Baráti Kör részvétét fejezi ki az Amerikai Egyesült Államokat ért támadás áldozatainak családtagjai, barátai és minden e tragédia által érintett részére. Értetlenül állunk ezzel a borzalmas és felfoghatatlan eseménnyel szemben és még elképzelni is alig tudjuk, milyen nehéz pillanatok ezek az ott élőknek és az ott tartózkodóknak.

Kívánjuk, hogy soha többé ne fordulhasson elő ilyen esemény, és egyben szeretnénk kifejezni együttérzésünket.

ZSBK vezetősége

Magyarország ezeréves történetének vázlatja

A XVI. századi reformáció gyorsan terjedt Magyarországon és Erdélyben egyaránt, egyrészt azért, mert a szekularizáció a főuraknak politikai lehetőségeket jelentetett, másrészt, mert az egyszerű nép is olcsó és élet-közeli egyházat kívánt. Ennek következtében a katolikus egyház elvesztette hívei döntő többségét, azonban hierarchiája érintetlen maradt. A klérus ellen-támadására a Bocskai-féle szabadságharc kirobbanásával reagált az ország protestáns része. A vallási viták végül a fél Európára kiterjedő harmincéves háborúba torkollottak, amelybe a protestáns erők oldalán sikeresen kapcsolódott be az Erdélyi Fejedelemség is.

A Habsburg uralkodóházra és az államhatalomra támaszkodva a XVI. század közepén megindult az ellenreformáció. 1620-ra a főnemesség felét visszatértették a katolicizmushoz, majd a barokk hatására újabb csoportok tértek át.

A hanyatlóban lévő török nagyhatalom támadást intézett Bécs ellen, de vereséget szenvedett a felmentő keresztény seregektől, s ezzel Magyarország felszabadítása is megkezdődött a török uralom alól. A török vazallusságból felszabadult Erdély közjogi helyzetét Magyarországtól függetlenül szabályozta I. Lipót császár 1690-ben. A Wesselényi-féle összeesküvést követő önkényuralmi intézkedések, a török kiűzését követő igazolási tortúrák (fegyverváltsággal egybekötve), a háború költségeinek és terheinek a parasztságra való áthárítása végül országos elégedetlenségbe csapott át, s kiváltójává lett a Rákóczi-szabadságharcnak (1703-1711).

A török uralom alól felszabadított területeken a birodalmi arisztokrácia és a felszabadítási háborúban katonai vagy hadiszállítói érdemeket szerzett családok hatalmas birtokadományokat nyertek. Ők is, akárcsak a főnemesség új magyar tagjai, már nem a rendi érdekek, hanem az uralkodói hatalom és politika kiszolgálóivá váltak. A felszabadított területek benépesítése, a gazdaság és az igazgatás újjászervezése, a hadügyi reformok előrelépést jelentettek a nemzet életében, de a parasztság terhei egyre súlyosbodtak. Az elmaradott feudális berendezkedést - hogy adóalanyát védje - az abszolutista kormányzatnak kellett megregulálnia.

A napóleoni háborúkat követő dekonjunkturális időszak megmutatta az ország elmaradottságából fakadó hátrányokat, és kiváltotta a reformkorban (1830-1848) megfogalmazott polgári fejlődés igényét. Az események az 1848-as európai forradalmak hatására felgyorsultak: március 15-én Magyarországon is kitört a forradalom, a követeléseket az udvar által is elismert első felelős magyar kormány volt hivatott teljesíteni, ám a bécsi udvari politika nyílt reakciója megakadályozta ebben.

A forradalom vívmányainak megsemmisítésére fegyveresen fellépő uralkodóházzal szemben nemzeti

szabadságharc kezdődött, amelyet végül csak az osztrák és az orosz császár sokszoros katonai túlereje tiport el (1848-1849). A szabadságharcot követő megtorlás és önkényuralom a nemzeti ellenállás következtében nem érte el célját, ezért I. Ferenc József császár 1867-ben kiegyezett a magyar vezető réteggel. Létrejöhett az Osztrák-Magyar Monarchia, amely az igazgatás új rendjét is magával hozta. A beköszönő polgári viszonyok óriási lendületet adtak az ország gazdasági fejlődésének. E korszak vezető ereje az újonnan kialakult egységes polgári-nemzeti arisztokrácia volt, de a fellendülés a kulturális és tudományos élet felvirágzását is magával hozta. A világ különböző pontjain - nem előzmények nélkül - ismét megjelentek a magyar utazók és felfedezők.

Az első világháborúban (1914-1918) Magyarország óriási veszteségeket szenvedett (3,8 millió ember halt meg, lett eltűntnek nyilvánítva, sebesült meg vagy esett fogságba). A növekvő gazdasági nehézségek, szociális gondok, az elkeserítő kilátástalanság radikalizálta a társadalmat: kiobbant az "őszirózsás forradalom" (1918. október). A felgyülemlett problémákat azonban sem a gróf Károlyi Mihály által vezetett "Népköztársaság", sem a szovjet módra berendezkedő és "vörös terrort" alkalmazó "Tanácsköztársaság" (1919) nem volt képes megoldani. Az egymást váltó kormányok nem találták meg a válságból kivezető utat. A "fehér terror", a bünbakkeresés csak rontott a helyzeten. Horthy Miklós kormányzóvá választása, és az országot feldaraboló trianoni békediktátum aláírása (1920) után került a miniszterelnöki székbe gróf Bethlen István (1921-1931). Az ő nevéhez fűződik a rendszer sikeres kül- és belpolitikai konszolidációja, azonban a gazdasági világválság őt és kormányát is elsodorta. Az ország az európai történések miatt mindinkább jobbra tolódott. A háborús készülődés, az 1939-1940-ben bekövetkezett részleges területi revíziók és a hadikonjunktúra hozott valamelyes gazdasági fellendülést, ugyanakkor bele sodródtunk a második világháborúba. A második magyar hadsereg katasztrofális doni pusztulása után Kállay Miklós miniszterelnök (1942-1944) a háborúból való kiugrással és egy különbéke megkötésével próbálkozott, mire a németek 1944. március 19-én megszállták az országot. Ezzel gyakorlatilag megszűnt a hazai zsidóság viszonylagos - Közép-Európában példa nélküli - fizikai biztonsága, és megkezdődött teljes jogfosztása, deportálása (az elhurcoltak 73 százaléka: 320 ezer fő vált a holocaust áldozatává). Október 16-án Horthy lemondatták és megkezdődött a féktelen náci-nyilas terror. Időközben Dálnoki Miklós Béla vezetésével ideiglenes kormány alakult Debrecenben (december 22.), amely azonnal hadat üzent Németországnak.

/folytatás a 3. oldalon./

/folytatás a második oldalról/

Magyarország ezeréves történetének vázlata

Az ország további sorsának alakulását meghatározta, hogy a szovjet megszállási övezetbe került. Miközben a Vörös Hadsereg begyűjtötte a "hadizsákmányt", tízezerrel hurcolták a polgári lakosságot kényszermunkára a Szovjetunióba. Már 1945-ben megkezdődött a nagybirtokrendszert felszámoló földreform, az újonnan választott polgári-koalíciós kormányok megkezdtek az újjáépítést, az elszabadult infláció megfékezését. Ugyanakkor a tőkekoncentráció érdekében - a Vörös Hadsereg közreműködésével - megkezdtek a bankrendszer, majd az ipar és az oktatásügy államosítását. Miután erőszakkal és választási csalással 1947-ben hatalomra kerültek a kommunisták, letartóztatási hullám söpört végig az országon, a polgári ellenzékét szétverték, a szociáldemokrata pártot beolvastották. Az új sztálinista alkotmány népköztársasággá nyilvánította az országot, és kíméletlen diktatúrát vezetett be. A kommunista vezér, Rákosi Mátyás mindenekelőtt párton belüli ellenfeleivel számolt le, de kitelepítette, lágerekbe hurcolta az előző rezsim ismert személyiségeit is. Szétzilálta a szakképzett munkásréteget, deportálta a "kulák-parasztokat", ezzel a magángazdálkodást teljességgel megfojtotta. Az ipari és mezőgazdasági nagyüzemeknek szinte naponta változtatott irányszámokkal adta tervutasításait. Az elhibázott gazdaságpolitika, a nehézipar túlméretezett fejlesztése és az erőszakos kollektívizálás az életszínvonal csökkenésével járt, azonban minden ellenzéki hangot vagy józan kritikát elnyomott a népet rettegésben tartó, korlátlan hatalommal felruházott és eszközeiben nem válogató Államvédelmi Hatóság.

A Sztálin halálát követő átmeneti enyhülés (Nagy Imre kormánya: 1953-1955) idején fől számolták a büntetőtáborokat, szabadon engedték a politikai foglyok jelentős részét, de a párt szélsőbaloldali csoportja hamarosan támadást indított a "revizionizmus" ellen. A Rákosi-klikk ismét magához ragadta a hatalmat, beléptette az országot a Varsói Szerződés katonai tömbjébe,

ezzel végtelen időre meghosszabbítva a szovjet megszállást. Az újabb megszorítások miatt támadt elégedetlenség, a megváltozott nemzetközi helyzet 1956 októberében hazánkban is forradalmi megmozdulásokhoz vezetett.

A Moszkvából hatalomba ültetett Kádár-rezsim véres terrorral regulázta meg a szabadságért küzdő országot. A rendszer konszolidációja után (1962-től) - okulva a forradalomból - a Kádár-féle vezetés arra törekedett, hogy az egész társadalom számára létminimum feletti életszínvonalat biztosítson. Ezért nagyszabású modernizációs programba fogott óriási beruházásokkal, az élelmiszertermelésre pedig külön gondot fordított. Rendezni próbálta kapcsolatát az egyházakkal, némileg lazított a cenzúrán, gazdasági szakemberei kidolgozták az "új gazdasági mechanizmust", amelynek bevezetésére 1968-ban került sor. A rendszer társadalma, amelyet "frigider-szocializmusnak" vagy "gulyáskommunizmusnak" is neveztek, bizonyos szinten létbiztonságot jelentett. Sőt, később lehetőség nyílt a tudomány és a kultúra terén a nyugattal való kapcsolatfelvételre, s az ország nemzetközi megítélése is előnyösen változott, természetesen a szocialista realitások között.

A többletjövödelmek drasztikus elvonása, az országot eladósító nagyarányú nyugati kölcsönfelvételek és a megváltozott nemzetközi politikai-gazdasági viszonyok következtében a rendszer 1989-ben összeomlott. Azonban a szocializmus romjain kikiáltották a Magyar Köztársaságot, amely demokratikus politikai rendszerével, szabadversenyre épülő gazdaságával, a múlt értékeit őrző és folyamatosan újat alkotó sokszínű kulturális életével csatlakozik az egységesülő Európához, és így tekint a világ magyarságának figyelmétől kísérve államiségének második évezrede elé.

dr. Szegfű László

a történelemtudományok kandidátusa

Tudja – e Ön?

- Hogy II. Ramszesz egyiptomi fáraó, aki 80 évig uralkodott, és a legtöbb utódot hagyta maga után, fogszuvasodásból kialakuló arccsont-gennyesedés és gennyvérűségben halt meg – a ránk maradt mumia tanúsága szerint.
- Hogy a piercing (testékszer) talán első megjelenése egy ásatás során előkerült kb. ezer éves kínai koponya frontfogaira rögzített rubin és jada drágakövek voltak.
- Hogy az első érzéstelenítéses foghúzást 1844 – ben kéjgáz (nitrogénoxidul) alkalmazásával hajtották végre, mégpedig egy fogorvos a saját fájós fogát húzatta így ki kollégájával
- Hogy az injekció felfedezéséhez a kígyók méregfoga adta a mintapéldát
- Hogy sokáig nem tudtak a kígyók méregfogának gyökércsúcsán lévő méregmirigyről és az hitték, hogy a kígyó epéje a mérgező

- Hogy a hipnózis a fogászatban is hasznos és használatos eljárás. Természetesen nem a szuvas fogak gyógyulnak meg, sem a kihullottak helyett nő másik, hanem a szorongást, féltelmet oszlatja el, ezáltal az orvos – beteg kapcsolat javul, főleg a gyermekfogászatban
- Hogy hipnózissal csökkenthető a kezelést megnehezítő túlzott nyáleválasztás, sőt a foghúzás utáni vérzés
- Hogy már megjelent (Angliában) az egyszer használatos fogkefé – tableta, melyet a fóliából előszedve az ujjunkra tapasztjuk (öntapadó) megnedvesítjük és a fogkrémmel átítított kitűnő dörzsfelülettel bíró „tablettával” megmoshatjuk fogainkat, s mire valamennyit megmostuk el is tűnik a tableta.

Dr. Gömöry István
fogszakorvos

Megváltozó turistajelzések a Mecsekben

2001-ben és 2002-ben jelentős útjelzés-változásokra kerül sor a Mecsek turistautjain. Mi indokolja ezeket a változásokat?

A Mecsek jelenlegi turistaút-hálózatának jelzésrendszere a valamikori számokkal jelölt utak „megszínezésével” alakult ki (az átállást megkönnyítendő, évekig a számokat és a színeket együtt alkalmazták: P sáv – 1-es, S sáv – 2-es stb.) az egyes útvonalaknak ily módon adott jelzések formája (sáv, négyzet, kör stb.) azonban sok esetben nem egyezett azok tartalmával. A túravezetői tanfolyamokon már alapfokon tanítják, hogy – elvileg – melyik forma milyen tartalmat jelent: háromszög – csúcsra, kilátópontra vezető út, négyzet – turistaházhoz, lakott területre vezető út stb. Ezeket a jelzéseket – a falfestett jelzések méreteivel, elhelyezési szabályaival együtt – a Magyar Szabványban is rögzítették (a Magyar Szabványügyi Hivatal 1988. február 8-án jóváhagyott rendelete alapján a szabvány 1988. május 1-jén lépett hatályba). Ennek megfelelően az ország több hegységében az 1990-es években átalakították, és a szabványhoz közelítették a turista-jelzéseket. A Mecsekben ez idáig ez nem történt meg.

Mondhatni persze, hogy senkit sem zavart ez, a turistáknak végül is mindegy, hogy zöld kör vagy sárga háromszög vezet-e el az úti céljához. Az Ifjúsági és Sportminisztérium 2001-ben azonban pályázatot írt ki a turistaútak jelzéseinek felújítására, s ennek keretében a mecseki jelzések feltűjtését is támogatják. Ennek feltétele viszont a jelzéseknek a szabványhoz való igazítása. Így – több magyarországi hegység után – a Mecsekben is sor kerül erre az átalakításra.

A Baranya megyei Természetbarát Szövetség az új jelzések felfestését összehangolja a 2002 tavaszára tervezett új Mecsek turistatérkép, valamint a szintén 2002-re tervezett új Mecsek útikalauz megjelenésével. Így a természetjárók egy-

szerre jutnak az új információkhoz a térképen, a könyvben és a terepen egyaránt. A változások során megszűnnek a szabványtól jelentősen eltérő jelzések (pl., néhány km hosszú „sáv” jelzések, mint a Patacs – Jakabhegy, vagy a Dombaytó – Zengő nyereg; a völgyben végigvezető „háromszög” jelzések, mint a Lóriba vezető zöld háromszög stb.); a leágazó utak színjelzései pedig igazodnak azokhoz az utakéhoz, amelyekből leágaznak, vagy amelyekbe beágaznak. A változások során lehetőség nyílik kisebb útvonal – korrekciókra, illetve áthelyezésre. Ezek a változások nem jelentősek.

A legfontosabb „újdonságok”: a Dél-dunántúli Piros Túra Dömörkapu – Petőc közötti, jelenleg piros négyzettel jelzett szakasza is piros sávjelzést kap, így végre Szekszárdtól Siófokig ez a jelzés vezet végig az útvonalon. A másik, hogy néhány módosítással összeköthető a jelenleg a Nyugati-és a Keleti-Mecsekben egymástól külön-külön futó három, zöld sávjelzésű turistaút, és kialakítható egyetlen zöld sávval jelzett útvonal, ami „Mecseki Zöld Túra” nevet visel majd, és a hegység „saját” hosszú turistaútvonala lesz.

(A továbbiakban erre szervezhető túramozgalom vagy teljesítménytúra is). A Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kék túra mecseki szakaszát, és a dél-dunántúli Piros Túra mecseki szakaszát – fentebb említetten kívül – semmilyen változás nem érinti. Még egy fontos információ: az eddigi Mecsek térkép továbbra is használható, ugyanis az utak kiindulópontjainál, illetve az útkereszteződéseknél láthatóak a régi jelzések is, fekete X-szel („törlőkereszt”-tel) áthúzva, így beazonosíthatóak az útvonalak a még forgalomban lévő térképeken is.

Az „átmeneti” időszakra, az új térkép megjelenéséig és a festési munkák befejezéséig kérjük a természetjárók türelmét. Jövőre már megújult, szép utakon túrázhatunk.

Strasser Péter
MECSEK HIRADÓ

A nyugdíjas klub hírei

A tartós kánikula, de a hirtelen nagy hőmérséklet csökkenés sem tudta a klubélet ritmusát befolyásolni. A rendszeres találkozás folyamatos és töretlen. Örülünk egymásnak és a klubhelyiség pillanatok alatt zsi-bongóvá válik, amikor az óra elüti a du. 5 órát, ekkor van a klubdelután kezdete. Két hét „nagy” idő, /kéthetenként találkozunk/. Ez idő alatt mindenkinek van új élménye, amit megoszthat a társakkal. Minden klubnap először a hivatalos beszámolóval, megbeszéléssel esetleges programtervek kidolgozásával kezdődik majd a kötetlen beszélgetés, ameddig jól esik. Szeptember 8-án is így kezdődött a klubfoglalkozás, majd Sándor Tibor tiszteletbeli klubtagunk- egy videofelvételt ajánlott megtekintésre, konkrétan azt a felvételt, amelyet Kanadában és az USA-ban készítettek az Ny-mTIT szakmai útjáról. A cél az volt, hogy tájékoztatást kapjunk a „nagy utazás” tapasztalatairól, melyet sikeresnek és hasznosnak ítélték a delegáció részvevői.

A felvétel mondhatjuk operatőri remekmű, lenyűgöző látni-valókkal ajándékozott meg bennünket. Jó látni és hallani a fejlett nyugati országok miképp gondolkodnak és törődnek a radioaktív hulladékok elhelyezésének kérdésével, és miként vélekednek az atomenergia szükségéről. Lebilincselő látvány volt és szinte ott éreztük magunkat mi is a felhőkarcolók között, vagy a csodálatos természetben a vizesések lábánál és az autók között cikázó mókások és a pompázó virágok között. Nagy élmény volt számunkra és köszönjük, hogy részesülhettünk az egy órás szépségben. Ez volt a klubdelután fináléja, s mivel már sötétedett ez a szép élmény kísért haza bennünket.

Dani Béláné
klubvezető

EU támogatás Pécs városi közlekedés fejlesztésére

Tizennégy uniós város és öt jelölt országbeli vesz részt az EU új, a városi közlekedés megújítását célzó 50 M euró költségvetésű kedvezményezésben. A „Dubbed civitas” névet viselő program „merész, innovatív és jól integrált” beruházásokat fog segíteni abban, hogy „gyökeresen megújítsák” a közlekedést, értve ez alatt a tömegközlekedés népszerűsítését, a környezetvédelmi elveken alapuló útdíjakat és a „tisza jármű” zónákat is. A 74 jelentkezőből Aalborg, Barcelona, Berlin, Bremen, Bristol, Cork, Göteborg, Graz, Lille, Nantes, Róma, Rotterdam, Stockholm, Winchester, valamint Bukarest, Galyna, Kaunas, Pécs, és Prága városát választották ki.

AZ ELEKTROMOS ÁRAM VALÓDI ÁRA

Egy európai uniós kutatás szerint az elektromos áram szénből történő előállításának valódi költsége a jelenlegi ár több mint kétszerese, a gáz-égetéssel előállítotté pedig egyharmadával magasabb. Az „Extern E” kutatási projekt keretében „először mérték fel az elektromos áram különböző módú termelése során okozott károk valódi pénzügyi vonzatait. A 12 európai országban párhuzamosan elkészített tanulmányok alapján a szén és az olaj égetése jár a legtöbb externális költséggel, átlagban 5,7 euró-cent kilowattóránként a 4 euró-centes áron felül. A sorban a tőzegégetés következik (bár csak két tanulmányban vizsgálták) 3,5 cent/kWh-val, majd a földgázégetés viszonylag alacsonyabb, 1,6 cent/kWh költséggel. Nem meglepő, hogy a megújuló energia a fosszilis tüzelőanyagoknál jelentősen jobb eredménnyel végez, bár nehéz lett volna megjósolni, hogy az atomenergia externális költsége (építési, 0,4 cent/kWh). A szélenergia mind közül a legjobb a 0,1 cent/kWh externális költségek igen széles körét veszik figyelembe, beleértve például a közegészségügy, a globális felmelegedés, a munkahelyi egészségügyi problémák és anyagi károk körét. Ha – bizonytalan költségvonzatai miatt – eltekintünk az éghajlatváltozás hatásaitól, akkor az Európai Bizottság szerint az elektromos áram – termelés externális költségei elérik az Unió GDP-jének 1,2%-át. Hozzáteszik, hogy a modell előzetes becslése alapján a közúti fuvarozás a GDP újabb 1-2 százalékára rúg.

Forrás: Environment Daily

Köszönet

A nyugdíjasok Egyesülete megbízásából ez évben is gyűjtöttem pénzadományt az árvízkarosultak javára Kővágószőlősen. Az összeg – mely a község nagylelkű lakosaitól összegyűlt 9250,-Ft ez a pénz és a megbízott kollégák által gyűjtött összeg a Gulács község árvízkarosultjai részére került átadásra, melyet nyílt levélben köszöntek meg és minden jóindulatú adományozónak jó erőt, és egészséget kívánnak hálájuk jeléül.

Én is köszönöm a lakosságnak, hogy segítettek abban, hogy a gyűjtő munkám eredményes legyen.

Dani Béláné
klubvezető

Köszönet

Hálás szívvel mondok köszönetet mind azoknak, akik férjem

Jakab Dezső

temetésén részt vettek, fájdalomban osztozni igyekeztek. Külön köszönöm az önkormányzat koszorúját, a jegyzőasszony gyönyörű búcsú beszédét. Köszönöm a 2/épülep mindkét lépcsőház lakóinak a szép csokrot, és az anyagi segítségüket.

Jakab Dezsőné

ELADÓ

1.5 m-es Filodendron
Érd.: Gertner Istvánné
Kővágószőlős
Széchenyi 11/a

ÚJ! ÚJ! Telefon szám ÚJ! ÚJ!

(72) 564 – 025

Szentlőrinc-Ormánság
TAKARÉKSZÖVETKEZET

ELADÓ

Kb. 70-80 kg, pölöskei muskotály szőlő
Érdeklődni:

Daniék
Kővágószőlős Jókai 2/a

Mitől bolondult meg a világ?

Az emberiséget azáltal, hogy fokozatosan tönkre teszi ezt a csodálatosan megalkotott természeti világot egyre több veszély fenyegeti. Az eddig felismert és káros hatását kifejtő veszélyek közül most a jelen időszakunk legfenyegetőbbjét nézzük meg közelebbről.

Sokszor húztuk már rá a természetre azt a jelzőt, hogy „megbolondult ez a világ”. Nem akkor esik az eső, a hó, amikor az évszázados tapasztalatok alapján esős időszaknak vagy havazásnak kellene lenni. Nem akkor van nagy meleg, vagy éppen nagy hideg, amikor azt törvényszerűen várjuk. Összemosódnak az évszakok. Váratlan viharok, hurrikánok, árvizek törnek az emberiségre. Ez év májusában, ami még csak a nyár elejének az időszaka Indiában 44-47 Celsius fokot mértek, amit az emberi test a hőleadó képességének elvesztése miatt már nem képes leadni, biztos halált jelentett a meleg ellen védekezni nem tudóknak.

A jelenségeknek a kialakulásában a föld folyamatos felmelegedése játssza a főszerepet. 1856-tól méri bolygónk hőmérsékletét. 1998-ban az átlaghőmérséklet 0,57 fokkal volt magasabb az emberöltő átlaga felett.

Mi ez a fél fok? – mondják sokan – ezt meg sem lehet érezni.

Ez olyan, mint a magas vérnyomás, alig érezzük, nem fáj, és addig nem fogjuk fel a hosszú éveken keresztül kifejtett káros hatását, amíg be nem következik a tragédia.

Ahogy a saját egészségünkkel nem törődünk, nem vigyázzuk, nem gyógyítjuk, nem tulajdonítunk jelentőséget az emelkedő vérnyomás értékeknek, a csökkenő, erősödő vagy éppen kihagyó pulzusunknak, ugyanúgy bánunk a természettel is.

Ez a számunkra nem érezhető, de mégis létező, kimutatott félfoknyi hőmérsékletemelkedés a természetnél is egy betegség jele, aminek az anamnézise a globális felmelegedés. Ha melegszik a bolygónk, akkor a föld egyes részein, - főleg a trópusokon - erősödik a párásság, aszály, vízhiány lép fel. Az erősödő párolgás miatt intenzívebbé válik a víz körforgása. Az elpárolgott víznek pedig valahol le kell esni. Ennek ott van a nagyobb valószínűsége, ahol hideg van. Északon a kiterjedt hótakaró több fényt vet vissza, fokozottabb lehűlést idéz elő. A növekvő hőmérsékletkülönbség destabilizálja az atmoszférát és már ki is alakítja a tavaszi orkánokat, árvizeket. A felmelegedés oka a légkör fokozódó szén-dioxid koncentrációja. A melegítő hatását úgy váltja ki, hogy átengedi a napfényt, de elnyeli, visszatartja a talaj infravörös sugár-

zását és ez által az alsó légkört, a föld felszínét melegíti. Ugyanazt teszi, mint a kertész üvegháza, ezért is hívják a jelenséget üvegházhatásnak.

Ha számokkal, százalékokkal vizsgáljuk a széndioxid koncentráció fokozódását, ismét kicsi, jelentéktelennek tűnő, de óriási jelentőségű kis számokkal találkozunk.

10. 000 évvel ezelőtt a jégkorszakban / a jégreteg légbuborékai alapján / 0.018 %, 1900-ban az ipari forradalom hatására 0,030 %, 1960-ban 0,032 %, míg 1999-ben már 0,036 % volt a légköri széndioxid koncentráció. Ez az érték kétszerese a jégkorszaki értéknek és egyre gyorsulva 20 %-l nő a XX.-ik század során. A szén, az olaj, a gáztüzelés révén évente 30 milliárd tonna széndioxid jut a légterbe. Nem nehéz kiszámítani, hogy a XXI-ik század folyamán ez meg fog duplázódni, és ebből következően az emberekre zúduló káros hatása is közel ennyivel fog növekedni.

Ha most azt mondjuk, hogy „megbolondult ez a világ”, akkor mit fognak mondani az utódaink, valószínű azt, hogy mi, az ő elődeik bolondítottuk meg, és ez így igaz.

Horváth Jenő

Bevetésre vár az euró.

Az Európa Unió 12 tagállamában / Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Írország, Görögország, Hollandia, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország / az egységes pénznem bevezetése miatt, kivonják a forgalomból a nemzeti valutákat.

2002. február. 28-a után az EU tagállamokban csak euróval lehet fizetni.

Magyarországon a lakossági fizetőeszközt, ez a változás nem érinti, de ennek ellenére mégis vannak teendőink. 2001 végéig meg kell szabadulnunk azoktól a valutáktól, amelyek az eurózóna országában jelenleg még forgalomban vannak.

Milyen módon tehetjük?

Legegyszerűbben úgy, hogy elköltjük. Ha nem akarjuk elkölteni, akkor 2001. december 31-ig az otthon tartogatott német márkát, az osztrák schillinget, a spanyol pezétát, stb. deviza számlára helyezzzük. A pénzüintézetek ezeket a valutákat térítésmentesen, automatikusan átváltják. Vagy az eurózóna

megszűnő valutáit átváltjuk forintra. Ha az eurót egyelőre mi nem is fogjuk használni, azért, mint újdonsággal, érdemes megismerkednünk.

Hét címletbe jelenik meg, a legnagyobb 500 eurós / ezt valószínűleg a túl magas értéke miatt több állam nem is fogja használni /, a legkisebb 5 eurós.

Minden címlet, különböző méretű és színű lesz.

A papireuró egyik oldala országról országra változik, a másik oldala azonban egységes lesz. Az egységes oldal megalkotója Robert Kalina osztrák művész, aki az egységes dizájn az európai történelem hét építészeti irányzatáról mintázta meg.

Az EU nyomdáiban összesen 15 milliárd euró bankjegyet és 50 milliárd darab váltópénzt gyártottak le. Az új euró bankjegyeket a legmodernebb technikai megoldásokkal védik a pénzhamisítók ellen.

Horváth Jenő

/folytatás az első oldalról./

AZ IFJU PAPA KÖSZÖNTÉSE

Isten áldása áradjon az ifjú Gábor atyára az oltár és a hivatás küszöbén.

Muka Attila Gábor falunk szülötte 2001, augusztus 27-én pappá szentelése után a harmadik napon falunk templomában újmiséjét mutatta be. Gyermekkora az Újtelepen telt az itteni iskolába járt, itt tanult hittant az itteni templomban ministrált még Csonka Ferencnél. Hét éves koráig lakott itt, majd később is gyakran látogatta nagymamáját Danyi Andrásné, aki az újtelep 2. szám alatt lakott, s most három éve halt meg. A család tavalyelőtt adta el szülősi lakását s Pécsre költözött, Gábor Pécssett, majd Kalocsán végezte teológiai tanulmányait. Egy évet Kunszentmiklóson töltött, mint plébániai kisegítő. Idén augusztus 25-én a kalocsai érsek szentelte pappá. Még aznap Kunszentmiklóson, másnap a pécsi Belvárosi templomban mutatott be újmiséjét. A jövőben Tiszakécskén káplánként teljesít szolgálatot. A szülősi templomban az egyházközség és a hívek nevében Buzás Andor köszöntötte az újmiséjét.

Polgárőrök jelentették...

A község polgárőrei jelentették, hogy a III-as számú meddőhányóra nagy mennyiségű, általuk ismeretlen anyagot szállítottak, nagy rakterű autókra a Paksi Atomerőműből.

A hír hallatán hivatalos tájékoztatót kértünk a MECSEKÉRC Rt. műszaki igazgatójától.

A kapott tájékoztatót teljes egészében az újságunk nyolcadik oldalán olvashatják.

TERÜLETFEJLESZTÉSI HÍRLEVÉL

A Baranya Megyei Területfejlesztési Tanács (BMTT) szeptember 3-i ülésén meghozta első döntését az idejé decentralizált területfejlesztési pályázatok közül a területi kiegyenlítést szolgáló fejlesztési célú (TEKI) és a területfejlesztési célelőirányzat támogatás (TFC) odaítéléséről.

TEKI pályázatokra ebben az esztendőben több mint 520 millió forint áll a BMTT rendelkezésére. A tanács legutóbbi ülésén hozott első döntésével mintegy 435 millió forint talált gazdára, amely azt jelenti, hogy a saját anyagi forrásokkal együtt a megye településein 1, 5 milliárd forintértékű önkormányzati beruházás valósul meg. Ebben a támogatási formában helyi önkormányzatok részesülhetnek, ennek érdekében a BMTT a rendelkezésére álló keret terhére anyagi támogatást nyújtott a településeken vagy ezek egyes területein a termelő infrastruktúra kiépítéséhez, a bel- és külterületen meglévő termelő infrastruktúrális hálózatok felújításához, fejlesztéséhez, beleértve a mezőgazdasági tevékenységhez szükséges be- és összekötő utak építéséhez, felszíni vízelvezető rendszerek kialakításához, felújításához, rendezési tervek elkészítéséhez, valamint önkormányzati tulajdonú és alapfeladataihoz kapcsolódó fejlesztésekhez. Támogatásban részesített ipari területek előkészítését infrastruktúrális fejlesztési és környezetvédelmi célú közhasznú munkákhoz, a turizmushoz, a természetvédelemhez, a szociális, illetve szociális foglalkoztatáshoz kapcsolódó fejlesztéseket, valamint céltámogatással megvalósuló beruházások, iskolák felújítását – saját források kiegészítéséhez.

Az eddig jól bevált gyakorlatot folytatva a BMTT az idén is bevonta a döntés előkészítésébe a kistérségeket. Bár az igények meghaladták – a 162 pályázó közül 145 részesült támogatásban – a rendelkezésre álló lehetőségeket, az egymás közötti egyeztetéseket, a fejlesztések sorrendjének meghatározásával a térségi területfejlesztési önkormányzati társulások képviselői saját maguk tettek javaslatot a területfejlesztési tanácsnak, amely e javaslatok alapján ezúttal is változás nélkül hozott határozatot.

Tallózva a nyertes pályázók között, igen jelentős támogatást kapott a komlói Gagarin utcai iskolaépület felújítása (11, 5 millió forintot). A szederkényi óvoda épületének átalakítása és bővítése (13 millió forintot). A magyarmecskai iskolai napközis konyha és ebédlő építése (11 millió forint). A sellyei általános iskola régi épületének épületszámnyának és konyhájának felújítása (14, 5 millió forint). A sellyei termálfürdő fejlesztése (10 millió forint), a vajszlói autóbusz-pályaudvar felújítása (12 millió forint), a palkonyai mezőgazdasági feltáró út építése (12, 3 millió forint). A szigetvári szennyvízcsatorna-hálózat bővítése (10 millió forint).

TFC pénzekkel ebben az esztendőben is a területfejlesztés szempontjából kedvezményezett térségekben, településeken megvalósuló fejlesztések, e vidékek fejlődését előnyösen befolyásoló beruházások, programok támogathatók.

A TFC-re belföldi székhelyű jogi személyek, belföldi magánszemélyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek pályázhattak. Mihez nyújtott elsősorban támogatást a tanács? Egyebek között a megye elfogadott területfejlesztési programjában szereplő munkahelyteremtő beruházásokra, a meglévő foglalkoztatott létszám megőrzését szolgáló piac, termék- és technológiaiaváltást környezetbarát módon elősegítő fejlesztésekhez, beruházásokhoz, iparterületek és inkubátorházak kiépítéséhez, vállalkozásokat segítő termelő infrastruktúrális beruházásokhoz, térségi fejlesztési programok, tanulmányok készítéséhez, falusi idegenforgalmi fejlesztésekhez, humán erőforrást biztosító fejlesztésekhez.

Roszprim Nándor
a BMTT sajtóreferense

Tájékoztató

a Paksi Atomerőműből származó, a kővágószöllősi III.sz. meddőhányóra szállított mészsizapról.

A perkolációs kőzetanyag III.sz. meddőhányón történő elhelyezése során, a kioldódó urántartalom migrációjának megakadályozása érdekében hatósági kötelezésre égetett mészt felhasználására került sor. Ugyanezen szempontokból vizsgálatokat végeztünk vízkezelési mészsizap felhasználásának lehetőségére, a radioaktív anyaggal szennyezett bontási törmelékek és egyéb ipari hulladékok hulladéklerakójában elhelyezett urántartalom megkötése érdekében.

A vizsgálati eredmények alapján a paksi mészsizap a fenti célnak megfelel, ezért a 2001-2004. Műszaki Üzemi Tervbe már ezen anyagot terveztük be. A Műszaki Üzemi Tervet a Pécsi Bányakapitányság az illetékes szakhatóságok állásfoglalásának figyelembevételével engedélyezte.

A Paksi Atomerőmű Rt. (PA Rt.) az erőmű üzemeltetéséhez szükséges vizet nyers Duna-vízből állítja elő. A mintegy 1.400.000 m³/év, mennyiségű nyersvíz kezeléséből, a kondenzátum kezeléséből, a laboratóriumokból, időszakos tartálytisztításokból stb. képződő, mintegy 260.000 m³/év mennyiségű szennyvíz a zagymedencékbe távozik, ahol fázisátválasztás, ülepítés és részben semlegesítés történik, ami mintegy 6000 tonna/év mennyiségű iszap képződését eredményezi.

A mészsizap tárolására szolgáló medencék felteltek, ezért az újabb tárolókapacitás megteremtésére ezeket a medencéket ki kell üríteni.

A mintegy 3200 m³ légszáraz mészsizap elszállítására és a III.sz. meddőhányón történő elhelyezésére a PA Rt. és a MECSEKÉRC Környezetvédelmi Részvénytársaság (MECSEKÉRC Rt.) kötött szerződést. Az anyag helyszínre szállítása a napokban fejeződött be.

A felajánlott mészsizap hulladék minősítése: „nem veszélyes”. A minősítést a BOKOR Technológiai és Környezetvédelmi Kft. Által készített szakvélemény alapján kiadott 50/69/1998.sz.környezetvédelmi miniszteri határozat tartalmazza.

A teljes körű vizsgálati eredmények a BOKOR Kft. Által végzett fizikai, kémiai, ökotoxikológiai vizsgálatok, valamint az ÁNTSZ Fővárosi Intézete által végzett kiegészítő tájékoztató toxikológiai, mutagenitási, fertőzőképességi, parazitológiai, gamma spektrometriai vizsgálatok eredményei érdeklődés esetén megtekinthetők a PA Rt.-nél.

Pécs, 2001.szeptember 5.

MECSEKÉRC Rt.

A kővágószöllősi képviselő-testület döntése értelmében a kiadott vizsgálatok, engedélyek másolatát az illetékes hatóságoktól az önkormányzat megkéri. /szerkesztő/

Multipukkasztó

Gasztró-giccs

Miért olyan népszerű a hamburger? Hát, most megmagyarázom! A megvilágosodás elemi erővel zúzta szét az agyamban eleddig kőszáló homályos impressziókat: a hamburger nem más, mint gasztró-giccs!!! Tehát akkor merülünk el nyakig abban, mit is jelent ez az esztétikai kategória(mert az). Giccs: stílus, melyet stílustalanság jellemez. Méghozzá olyan társadalmi jelenség, ami a tömeges árutermeléssel tört be a köztudatba, és csápjait kiterjesztette a művészetektől kezdve egész környezetünkre.

Az ember egyre inkább mesterséges díszletekkel veszi körül magát. Mi sem szebb példa erre a mai, közhellyé vált fogyasztói társadalom, ahol az ember rádöbben, hogy legfőbb örömforrása a Fogyasztás. A giccs ehhez az életformához kötődik, ebben terjed, itt szaporodik, teljes mértékben a kisemberre méretezve magát.

Hogy jön ide a hamburger? Gyorsan fogyasztható, könnyen befogadható, emberszabású... összesítve tehát gyönyörforrás, ami abban kulminál, hogy a húspogácsával egyetemben a nép magáévá tesz egy kis amerikai életérzést is. Mi más ez, ha nem a gicsmagatartás iskolapéldája, ember és dolog pszichológiai kapcsolata, mely a gyorsétterem allegóriájában absztrahálódik, többszörös konnotatív tartalommal gazdagítva annak végeredményét, ami tulajdonképpen nem több mint két fél laffancs zsemle közé begányolt parizeri babérokra törő (és magaslatokat ostromló) fasírtcafát.

KukaBúvár-ból ollóztuk.

Szöllősi Hírek

Készült 500 példányban. **Felelős kiadó:** Holota Jenő, **Felelős szerkesztő:** Sándor Tibor, **Szerkesztőség:** Kővágószöllős, Széchenyi u. 4/1, **Nyomdai munka:** Agora Nyomda Pécs